

HỌC PHẦN Y XÃ HỘI HỌC VÀ NHÂN HỌC Y HỌC

Nội dung gồm những kiến thức và khả năng phân tích các vấn đề sức khỏe và bệnh tật một cách khái quát; xác định các yếu tố xã hội ảnh hưởng đến sức khỏe trong quá trình xây dựng các chương trình can thiệp của Y tế công cộng.

Thời lượng học tập: 15 tiết lý thuyết, 45 tiết tự học, 2 tín chỉ

Những nội dung nào bạn sẽ học?

Lý thuyết

- Đại cương về y xã hội học và nhân học y học
- Một số học thuyết chính của nhân học và các khái niệm cơ bản của nhân học y tế
- Các yếu tố ảnh hưởng sức khỏe và hệ thống sức khỏe
- Bất bình đẳng xã hội trong chăm sóc sức khỏe
- Sức khỏe bệnh tật dưới quan điểm văn hóa
- Nghiện thuốc, thuốc lá và rượu: các vấn đề và tiếp cận can thiệp
- Nhiễm HIV/AIDS: các vấn đề và tiếp cận can thiệp
- Các khía cạnh văn hóa của stress
- Dinh dưỡng và văn hóa

Thực hành

Phần 1: Tiếp cận các vấn đề trong nhân học
Các yếu tố ảnh hưởng sức khỏe, Bất bình đẳng xã hội trong chăm sóc sức khỏe

Chọn 01 trong các chủ đề sau:

- Dinh dưỡng và văn hóa
- Các khía cạnh văn hóa của stress
- Văn hóa và dược học: rượu, thuốc lá, và các chất gây nghiện
- Giới tính/sức khỏe sinh sản & sức khỏe

Phần 2: Thiết kế công cụ nghiên cứu nhân học y tế

Xác định câu hỏi nghiên cứu và chủ đề nghiên cứu

Xây dựng bảng hướng dẫn phỏng vấn sâu và kỹ năng phỏng vấn sâu

Sinh viên xây dựng video phỏng vấn sâu

Bạn sẽ đạt được gì khi kết thúc học phần?

- Trình bày được khái niệm về môn nhân học, nhân học văn hóa xã hội và các lĩnh vực nghiên cứu của nó, một số học thuyết chính của nhân học và các khái niệm cơ bản của nhân học y tế
- Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến sức khỏe thuộc về kinh tế xã hội, môi trường tự nhiên, sinh học và tiếp cận hệ thống y tế.
- Trình bày khái niệm bất bình đẳng xã hội.
- Phân tích các bất bình đẳng xã hội ảnh hưởng đến sức khỏe và các mô hình giải thích.
- Phân tích khái niệm bệnh tật và sức khỏe dưới góc độ văn hóa; phân tích tác hại, nguyên nhân và biện pháp can thiệp nghiện thuốc lá, rượu, ma túy.
- Trình bày được hành vi làm lây lan và phòng ngừa HIV/AIDS dưới góc độ văn hóa; thái độ đối xử đối với người nhiễm HIV/AIDS và sự đương đầu của những người nhiễm HIV
- Trình bày được bản chất tự nhiên của stress. Biết được mối liên quan giữa tác nhân gây stress và văn hóa. Phân tích được những yếu tố văn hóa làm phát sinh stress.
- Phân tích mối liên quan giữa văn hóa và suy dinh dưỡng. Phân tích dịch béo phì toàn cầu dưới góc độ văn hóa. Phân tích quá trình chuyển tiếp về dinh dưỡng: sự toàn cầu hóa, thay đổi chế độ ăn và bệnh tật.
- Trình bày các đặc điểm của nghiên cứu nhân học và xã hội, các kỹ thuật thu thập thông tin trong nghiên cứu nhân học.
- Phân biệt các khái niệm bệnh tật dưới góc nhìn của thầy thuốc, bệnh nhân và những người xung quanh.
- Phân tích ưu và nhược điểm của phương pháp thu thập thông tin trong nghiên cứu nhân học.

Phần 3: Đi thực địa

Phần 4: Báo cáo

Hướng dẫn xử lý và phân tích thông tin

Trình bày kết quả phỏng vấn

- Áp dụng được phương pháp nghiên cứu định tính trong nghiên cứu về sức khỏe.

- Trình bày được những đặc trưng của một đề cương nghiên cứu nhân học y tế, các bước tiến hành xây dựng đề cương, hình thức trình bày của một đề cương nghiên cứu

- Trình bày được những đặc trưng của công cụ nghiên cứu nhân học y tế. Phân tích, trình bày kết quả nghiên cứu định tính.

Phương pháp dạy- học chính là gì?

Phương pháp dạy:

- Lý thuyết: Thuyết trình bằng máy chiếu và bài soạn powerpoint, cho tình huống cuối buổi giảng để sinh viên thảo luận và xử trí.

- Thực hành: Phân tích tình huống tại hội trường, đi thực địa.

Phương pháp học và tự học

- Sinh viên lên lớp nghe giảng và tham gia trao đổi, thuyết trình, thảo luận nhóm, trả lời câu hỏi ngắn, làm bài tập tình huống

- Đi thực địa: Sinh viên được chia nhóm nhỏ, mỗi nhóm 8-10 SV, đến phỏng vấn các đối tượng đang được chăm sóc/điều trị tại một trong các cơ sở: Trung tâm dưỡng lão, Trại cai nghiện ma túy, Khoa Truyền Nhiễm các BVĐK và Bệnh viện tâm thần

- Sinh viên tự học:

+ Sinh viên chuẩn bị nội dung theo yêu cầu của giảng viên, chuẩn bị bài thuyết trình, thảo luận, báo cáo chuyên đề.

+ Tham khảo tài liệu ở thư viện trường và tìm kiếm trên mạng internet để mở rộng kiến thức về bài học và tìm các chứng cứ y học

+ Tự học về các chủ đề được giảng dạy và phân công đọc thêm.

Phương pháp kiểm tra, đánh giá?

Lý thuyết

Chuyên cần (10%)	Tham gia học tập trên lớp đầy đủ, chuẩn bị bài tốt và tích cực thảo luận.
Kiểm tra thường xuyên (20%)	Hoàn thành tốt nội dung, nhiệm vụ mà giảng viên giao: bài tập cá nhân, bài tập nhóm, thuyết trình, câu hỏi ngắn, viết bài báo cáo về một chủ đề.
Thi kết thúc (70%)	Thi trắc nghiệm MCQ

- Cách tính điểm học phần: thang điểm 10 (từ 0 đến 10), làm tròn đến 0,25.

Thực hành

Kiểm tra thường xuyên (30%)	Thực hành phân tích vấn đề về nhân học, xã hội học sức khỏe; xây dựng công cụ nghiên cứu.
Thi kết thúc (70%)	Báo cáo kết quả thực địa.

- Cách tính điểm học phần: thang điểm 10, làm tròn đến một chữ số thập phân.

Tài liệu sử dụng trong học phần

Bộ môn Tổ chức & Quản lý y tế, Trường Đại học Y Dược Cần Thơ (2013), Giáo trình Nhân học và xã hội học sức khỏe